

LA JUSTÍCIA, NECESSÀRIA SÍ, PERÒ ASSOLIBLE?

Creixem en una “polis” en la que els mitjans de comunicació ens fan creure en la justícia com a quelcom necessari per al funcionament “políticament correcte” de la comunitat, i juguen amb les persones, manipulen un concepte que hauria de ser igual per a tots, però que, per altra banda, es pot interpretar des de molts punts de vista. Ara bé, és just que la justícia sigui relativa?

Amb el que m'arriba, fins a la meva situació d'adolescent, estic bàsicament influenciada pel meu entorn i l'actualitat. La televisió, la ràdio i Internet són els principals canals a través dels que m'he format l'ideal utòpic de justícia, que contrasta en gran mesura amb la opinió de la realitat que se'n té al carrer.

El primer que vaig fer abans de començar a escriure va ser preguntar a persones del meu voltant. Els nens em van dir que la justícia era el càstig per portar-se malament, altres que és donar a cada persona el que es mereix. Però a mesura que preguntava a gent de més edat el concepte no era tan clar, i sobretot gens imparcial. Per als més grans la justícia no existeix, o de vegades no actua. En tot cas se n'ha perdut la confiança.

Si la justícia és tan necessària potser hauríem de tenir-ne una idea clara, definida i concisa. De totes maneres, crec que ha d'existir per força, ja que, encara que en molts casos sigui ineficaç, és l'únic mètode objectiu de control.

Jo crec fermament en un possible raonament sobre la justícia: la justícia és feta pels homes, els homes són imperfectes, ergo la justícia és imperfecte. Potser és un plantejament lògic, però que mai havia pensat abans. Com és possible que es pretengui una justícia exemplar si els homes som els primers en corrompre'ns?

No m'atreuria a afirmar que no n'hi ha, de justícia. ¿Qui en pot estar segur, si és tan relativa? Per exemple, fent referència a la pel·lícula de Hannah Arendt vista per la Jornada, descobreixo ben clar aquest concepte, ja que la filòsofa no veu just el que la resta de jueus asseguren. Tanmateix sí crec que no n'hi ha per a tothom. En alguns casos, la justícia és pels qui la poden pagar. Només s'ha de veure un seguit de pel·lícules americanes per adonar-se del paper que representen els advocats avui dia: no s'ha de defensar el que és just, sinó al client que et paga. És aquí on s'han creat nous termes en terreny jurídic: *not guilty*, *not innocent*. En la justícia moderna es crea el benefici del dubte, de manera que no es pot declarar culpable però tampoc innocent. Com, llavors, podem estar segurs del que és just?

En una època en la que sembla que la moda es troba en privatitzar-ho tot, també s'està privatitzant la justícia. En la meva opinió això suposaria travessar els límits, significaria reconèixer que els diners mouen el món, i que en realitat la justícia tan idíl·lica i “justa” com l'entenem és definitivament impossible.

Creixen les grans mentides en la justícia, fins i tot les dictades per la constitució. ¿De veritat som tots iguals davant la llei? Com a resposta puc dir que semblen ser iguals només en teoria, ja que les diferències culturals i econòmiques que es tradueixen en socials ens fan diferents d'alguna manera. Podria relacionar-se d'alguna manera amb la ideologia de Nietzsche, que sosté que no existeix igualtat entre els homes i pretendre que n'hi hagi és “antinatural”. El fet és que som diferents, no només genèticament, sinó en “poder” i en possibilitats, i això és innegable. Per més igualtat que es pretengui inventar, sempre hi haurà unes poques persones capaces d'imposar-se d'alguna forma: així que som iguals perquè la societat ha decidit dir que ho som, però en realitat

és una falsa afirmació. Tot això si no acceptem la teoria de la igualtat o dignitat enfront d'un ésser superior, transcendent a la humanitat.

¿És cert que tots els ciutadans tenim dret a una feina i una vivenda digna? ¿i que tots ens mereixem una sanitat pública? Perquè, llavors, no es lluita contra el que es titlla d'injust: un desnonament, un contracte post reforma laboral o el fet que hi hagi persones que no tinguin diners per pagar-se els tractaments mèdics? O fins i tot, per què la majoria dels personatges públicament corruptes encara no han posat un peu a la presó?

Vivim en una societat en la que la justícia no recau en les persones, sinó en la seva capacitat adquisitiva, que no té una fe cega en ella ni tampoc sap què és realment, i que, encara que la troba necessària, no sap com arribar a fer-la totalment justa. Vivim en una societat que no està disposada a permetre una justícia en detriment del seu propi benestar.

Per això torno al principi: la justícia em sembla necessària. El que no sé és si és assolible.

Irene Fabrellas

INS Salvador Espriu